

12.2.2024

HEINOLAN KAUPUNGIN TYÖLLISYYDENHOITOSUUNNITELMA VUODELLE 2024

12.2.2024

HEINOLAN KAUPUNGIN TYÖLLISYYDENHOITOSUUNNITELMA VUODELLE 2024**TE2024- uudistuksesta**

Päättynyt vuosi 2023 oli työllisyydenhoidon kannalta historiallinen. Eduskunta päätti maaliskuussa työvoimapalvelujen siirrosta valtiolta kunnille. Kyseessä on mittava liikkeensiiro valtiolta kunnille, minkä tarkoituksena on kytkeä työllisyydenhoitopalvelut kuntien olemassa oleviin rakenteisiin tiiviisti.

Uudistuksessa katsotaan, että kunnilla on parhaat mahdollisuudet tarjota asiakkaille kohdennettuja paikallistason palveluja. Uudistukseen liittyy olennaisena osana ns. kannustava rahoitusmalli, jossa kunnat osallistuvat yhä laajemmin työttömyysturvan rahoittamiseen. Mitä paremmin kunnat onnistuvat lyhentämään kuntalaistensa työttömyysjaksoja sitä vähemmän kunnat joutuvat kustantamaan työttömyysturvan maksamista. TE2024-uudistus tulee voimaan 1.1.2025.

TE2024-uudistuksen saatua lainvoiman maaliskuussa 2023, sai kuntien tekemä yhteinen valmistelutyö lisäsysäystä myös Päijät-Hämeessä. Lokakuun loppuun mennessä alueelle oli muodostunut kaksi työllisyysaluetta, Lahden – ja Päijät-Hämeen työllisyysalueet, joista viimeksi mainittuun Heinola kuuluu. Viranomaisvastuu palvelujen järjestämisessä on Heinolan ja kahdeksan muun Päijät-Hämeen kunnan osalta Hollolan kunnalla.

Käytännön valmistelutyö etenee kaikkien Päijät-Hämeen kuntien yhteistyötä Hollolan kunnan johtamana.

Kaupungin työllisyyspalvelut

Heinolan kaupungin työllisyyspalvelujen keskeiset toiminnot ovat aikuisten ja nuorisolain mukaiset työpajatoiminnot sekä palkkatukityöllistäminen kaupungin yksiköissä.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä työpajat jakaantuivat kaupungin ja hyvinvointialueen kanssa puoliksi myös henkilöstön osalta. Uudistuksen myötä pajoilla aiemmin kaupungin puolesta toteutettu kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueen vastuulle.

12.2.2024

Kaupungin työllisyyspalvelut on vastannut myös nuorten kesätyöllistämisestä kaupunkiorganisaatioon. Lisäksi työllisyyspalvelut on tukenut työllisyydenhoidollista hanketoimintaa, jonka avulla on mahdollistettu pitkäaikaistyöttömien työllistymistä esimerkiksi paikallisiin urheiluseuroihin. Palkkatukea täydentävä Heinola-lisä on kuntalisänä kohdentunut pääasiassa paikallisiin urheiluseuroihin.

Monialainen työelämäpalvelu -konsepti

Kaupungin työllisyyspalvelut on tarjonnut monialaista työllisyydenhoitopalvelua heinolalaisille työnhakijoille jo yli kolmen vuoden ajan. Palvelukokonaisuus sisältää kaupungin omat aktivointitoimenpiteet, TE-toimiston sekä hyvinvointialueen työttömien terveydenhoitajan palvelut, KELA-palvelut, yhteistyön koulutuskeskus Salpauksen kanssa ja työllistämishankkeiden palvelut mm. yhteistyössä Jyränkölän settlementti ry:n kanssa. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on ollut sujuvaa, joskin kiristyneen tietosuojalain katsotaan vaikeuttavan asiakasprosesseja eri toimijoiden välillä. Työttömän ”yhden luukun” - palveluperiaate on todettu merkitykselliseksi asiakkaan palvelupolkujen onnistumiseksi.

Vuosi 2023 työllisyydenhoidon avainlukujen kannalta, lähteenä mm. Hämeen ELY-keskus

Työttömyysprosentti Heinolassa on ollut pääsääntöisesti Hämeen toiseksi korkeinta Lahden jälkeen. Heinolassa työttömyysprosentti oli kuukausimittauksien keskiarvon mukaisesti 13,1 prosenttia, Päijät-Hämeessä keskimäärin 11,8 prosenttia ja koko maassa 9,8 prosenttia.

Työttömyys on kasvanut erityisesti rakennus-, korjaus-, valmistustyöntekijöiden, prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden sekä ammatteihin luokittelemattomilla aloilla. Ilmiö on valtakunnallinen. Lomautettujen määrä oli Heinolassa viime vuonna korkeimmillaan vuoden lopussa, 148 henkilöä. Keskimäärin lomautettuja oli 73 henkilöä kuukaudessa vuoden 2023 aikana.

Työllistymistä edistävissä toimenpiteissä (aktivointiasteeseen lukeutuvat) oli viime vuonna Heinolassa keskimäärin 24,1 prosenttia työttömistä ja vastaavasti Päijät-Hämeessä

12.2.2024

keskimäärin 27,9 prosenttia. Aktivointiasteeseen lukeutuvat esimerkiksi palkkatuetussa työssä olevat sekä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat työttömät.

Yli vuoden työttömänä olevien määrä oli viime vuonna keskimäärin 405 henkilöä. Laskua on vuodesta 2022 noin 60 henkilöä. Toisaalta yli 2-3 vuotta olevien työttömien määrä on lisääntymässä kohdejoukossa, mikä johtunee siitä, että heidän ei katsota hyötyvän työllistymistä edistävistä palveluista tai heitä tukevat palvelut ovat vaikeasti saatavilla. Asiasta ei kuitenkaan ole saatavilla tarkkaa tilastotietoa. Heinolassa arvioidaan olevan 200-300 vaikeassa asemassa olevaa työnhakijaa, joista suurella osalla ensisijainen palvelu liittyy alentuneeseen työkykyyn.

Kunnat osallistuvat työttömyysturvan kustannuksiin (työmarkkinatuen kuntaosuus). Vuonna 2023 Heinolan kaupungin osuus työmarkkinatuen kuntaosuudesta oli noin 1,82 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli noin 50.000 euroa. Maksuosuuden piirissä oli keskimäärin vuonna 2023 noin 300 etuuden saajaa.

Vuosi 2024 ja TE-uudistuksen tavoitteet Heinolan osalta

Vuonna 2024 kaupungin työllisyydenhoitopalvelut valmistautuu vuoden 2025 TE-uudistuksen voimaan tuloon, jolloin työllisyydenhoidon viranomaistehtävät siirtyvät Päijät-Hämeen työllisyysalueelle, jonka vastuukuntana toimii Hollolan kunta. Uudistuksen avulla Päijät-Hämeen työllisyydenhoitoalueen keskeisiksi asiakastoimipaikat todennäköisesti saadaan Heinolaan ja Hollolaan.

TE2024-uudistukseen liittyy myös muita työllisyydenhoitoon liittyviä uudistuksia, joilla nähdään olevan merkittäviä vaikutuksia työllisyydenhoidon eri toimijoiden tehtäviin tulevaisuudessa. Heinolan kaupungin työllisyydenhoitopalvelut valmistautuu mahdolliseen tilanteeseen, jossa kaupungin oma palkkatukityöllistäminen lakkaa tai muuttuu nykyisestä merkittävästi ja kuntouttava työtoiminta voi osittain palautua kuntien järjestettäväksi. Ratkaisuja tuleviin muutoksiin haetaan uudistamalla työpajatoimintaa yhteistyössä mm. Koulutuskeskus Salpauksen, Jyränkölän Setlementti ry:n ja hyvinvointialueen kanssa.

12.2.2024

Kaupungin työllisyydenhoidon tavoitteet vuoden 2024 talousarvion käyttösuunnitelmassa ovat seuraavat:

- Kehitetään TE2024-uudistuksen yhteydessä alueellista kumppaniverkostoa työllisyyden hoidon tueksi. Koulutuskeskus Salpauksen, Jyränkölän Setlementti Ry:n ja kaupungin välinen yhteistyö uudistetaan työllisyydenhoidon osalta. Myös yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa tiivistetään.
- Toteutetaan yhteistyöhankkeita yritysten, korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa työvoiman saamiseksi yrityksiin. Kaupungin sisäisenä yhteistyökumppanina toimii elinkeinopalvelut -palvelualue.
- Toteutetaan Heinolan tilaratkaisut palvelemaan uutta työllisyydenhoidon mallia, jossa viranomaistoiminta on yhä vahvemmin mukana kaupungin työllisyyspalveluiden rinnalla.
- Uudelleen järjestellään työpajatoiminta vuosien 2024–2026 aikana.
- Tavataan yhdessä elinkeinopalveluiden kanssa Heinolan kymmenen suurinta yritystä yhteisen toimintatavan rakentamiseksi työllisyydenhoitoa varten.
- Painotetaan kaupungin palkkatukityöllistämisessä kaikkein vaikeimmassa asemassa olevien työllistämistä.

Lisäksi haetaan lisää käytännön mahdollisuuksia ja selkeyttä viranomaisten - mm. työllisyysviranomaisen, Kela, hyvinvointialue - kanssa tehtävään työnjakoon ja yhteistyöhön esim. vastinparityöskentelyä kehittämällä.

Kaupungin palkkatukityöllistäminen

Kaupungin palkkatukityöllistämisellä on ollut merkittävä osuus työttömien aktivointitoimenpiteenä koko toimijasektorilla. Kaupungin oman palkkatukityöllistämisen osuus on ollut viime vuosina noin puolet kaikesta työllistämisen tukeen osoitetusta valtion osuudesta, TE-toimiston myöntämästä palkkatuesta. Palkkatukityöllistämisellä on ollut pitkäaikaistyöttömyyden katkaisemisen lisäksi merkittäviä positiivisia vaikutuksia kuntatalouteen. Työllistämällä pitkäaikaistyötön yksilöllisen tarpeen keston mukaiselle ajalle, välttyy kaupunki työttömyysturvan kuntaosuuden maksulta 700–800 maksupäivän osalta hänen kohdaltaan.

Palkkatukityöllistämistä on mahdollisuus jatkaa vielä kuluvan vuoden ajan, jolloin kunnilla on mahdollisuus saada TE-toimiston myöntämää palkkatukea. Vuoden 2025 alusta alkaen palkkatuen käytön mahdollisuus työllisyysalueen kunnissa ei ole vielä selvillä.

12.2.2024

Työpaja Torpan toiminnasta ja tuloksista vuonna 2023

Kuntouttava työtoiminta poistui kuntien palveluvalikosta ja se siirtyi hyvinvointialueen vastuulle. Valmentautujien määrät ovat tästä huolimatta pysyneet suurina työpajalla. Lisäksi ko. muutos on selkeyttänyt työpajan toimintaa työllistymistä ja kouluttautumista edistäväksi palveluksi. Tämä näkyy myös parantuneina jatkosijoittumislukuina.

Pajajakson jälkeisiä sijoittumisia seurataan ja tilastoidaan mm. VAT- ja valtakunnallisten tilastojen ja AVI:n Parkki-tilastojen avulla. Nuorten jatkosijoittuminen on parantunut. Vuonna 2023 valmennuksessa oli 55 nuorta, joista pajoilla jatkoi 19, koulutukseen sijoittui 17, avoimille työmarkkinoille 4, kokeiluihin ja kuntoutuspalveluihin 3, armeijaan 1, työttömäksi 9 sekä tuloksesta ei tietoa 2 nuoren osalta.

Nuorten osalta tulos oli paras useisiin vuosiin. Kaikista valmentautujista, joita oli 133 henkilöä, 44 henkilöä jäi työttömäksi. Tulosta voidaan valtakunnallisestikin pitää hyvänä. Jatkosijoitusprosentti työpajalla on kaikista valmentautujista 67%.

Työpaja Torpan toiminnasta vuonna 2024

Työpaja Torpalla rakennetaan yritysysteistyö- ja työhönvalmennusmallia. Tämä tarkoittaa käytännössä valmentajien jalkautumista yrityksiin yhdessä valmentautujan kanssa. Mallin kehittämisellä hyödynnetään koulutuksista saatua uutta tietoa työyhteisöjen monimuotoisuudesta ja täsmätyöstä.

Toisena kehityskohteena on nuorille suunnattu urapolkuvalmennus, joka sisältää tulevaisuustyöskentelymenetelmän ja työnhakuvalmennuksen.

Kolmantena kehityskohteena jatketaan opinnollistamistyötä ja osaamistodistusten sisältöjen kehittämistä opetushallituksen e-perusteiden mukaisesti. Näillä kehityskohteilla valmistaudutaan TE-uudistukseen liittyviin muutoksiin ja odotuksiin, joissa valmennuspalveluilla tavoitellaan yhä enemmän valmentautujien sijoittumista avoimille työmarkkinoille.

12.2.2024

Kannustavasta rahoitusmallista

Kuntien osuus työttömyysturvan rahoittamisesta kasvaa Heinolassa tulevana vuosina. Arvion mukaan kaupungin osuus nousee tulevien vuosien aikana vuositasolla noin 2.5M euroon (vrt. vuonna 2023 noin 1.8M euroa). Kunnilta odotetaan TE-uudistuksen myötä tehokkaampia työllisyydenhoidon toimia. Työttömyysturvan rahoituksen kuntaosuus ei enää lakkaa pelkästään aktivoimalla työttömiä työllistymistä edistäviin palveluihin. Niin kauan, kun työtön työnhakija saa yli 100 maksupäivän ajalta työttömyysetuutta, osallistuvat kunnat etuuden rahoittamiseen riippumatta siitä osallistuuko työtön johonkin työllistymistä edistävään palveluun.

Uudistuksen myötä työllisyydenhoidon eri toimijoilta odotetaan mahdollisimman tehokasta yhteistyötä mitä tulee esimerkiksi työnhakija-asiakkaiden palveluihin ohjaukseen. Heinolassa korostuu työnhakijoiden suuri joukko, joka kohtaa moninaisia haasteita työllistyäkseen. Kokonaisuuteen ei siis riitä ratkaisuksi se, että työpaikkojen määrä lisääntyisi Heinolassa oleellisesti nykyisestä. Monelle työnhakijalle tarvitaan työpaikka, mihin voi työllistyä täsmätyökykyisenä. On myös työttömiä, joille eläke olisi perusteltu ja oikeudenmukainen ratkaisu. Tähän asiaan haetaan käytännön ratkaisua yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.